
In geest en in waarheid (1)

J.G.Bulthuis

Het evangelie van het Koninkrijk der hemelen behoort niet bij het grote scala van godsdiensten in deze wereld. Het is zelfs niet een bepaalde stroming binnen het christendom. Het is helemaal geen godsdienst zoals alle andere religies, maar de enige door God gewilde manier van leven voor mensen. Wie op de juiste wijze eraan deel neemt, verandert naar het beeld van de Schepper (Kol.3:10). Dit is ware vernieuwing. In het laatste artikel van de vorige serie 'Leven door Hem' is daarover al het een en ander geschreven. In deze nieuwe artikelenreeks 'In geest en in waarheid' zal dat nader worden uitgewerkt.

Vernieuwing

Alle godsdiensten hebben vormen, rituelen en handelingen waarvan hun aanhangers zich in de zienlijke wereld bedienen om hun god te dienen. Wij christenen kunnen dicht bij huis blijven om dat te herkennen. Wie het oude testament leest, komt zo'n wijze van doen steeds tegen. Het volk Israël had veel zienlijks en uiterlijks in haar geloofsbeleving. Steken we de hand in eigen boezem dan vinden wij zulke zaken eveneens in het christendom. Niet in de verslagen van het nieuwe testament, maar in de gang van de gemeente gedurende de tweeduizend jaar daarna. En dat inclusief in ons volle evangeliewereld.

Wat staat dit in schrille tegenstelling tot wat Paulus schrijft: *Ik dien God met mijn geest in het evangelie van zijn Zoon* (Rom.1:9a). Hij diende God dus met zijn **geest** in plaats van met zijn **vlees**. Om dit ook in ons leven te realiseren, dienen we inzicht te krijgen zowel in hoe het niet moet als in hoe het wel de bedoeling is. Dit gebeuren wordt aangeduid met de term 'vernieuwing'.

Teksten

Het evangelie, als een kracht van God, is bedoeld tot behoud van hen die geloven in zijn eeuwig voornemen met de mens (Rom.1:16). Het is niet gegeven om er religie mee te bedrijven, om er kerkje mee te spelen, of om het als platform te gebruiken voor bijbedoelingen zoals politiek, kunst, cultuur, show, eigen baat, machtsuitoefening over mensen, geldwinning, e.d. God wil de ware, volwassen geestelijke mens erdoor te voorschijn brengen, die tot lof zijner heerlijkheid leeft (Ef.1:12a).

In het nieuwe testament staan enkele uitspraken genoemd die naar die vernieuwing heenwijzen:

Ieder die zijn leven zal trachten te behouden, die zal het verliezen, maar ieder die het verliezen zal, die zal het **vernieuwen (Luc.17:33)*

De waarachtige aanbidders aanbidden de Vader **in geest en in waarheid; want de Vader zoekt zulke aanbidders; God is geest en wie Hem aanbidden, moeten aanbidden in geest en in waarheid (Joh.4:23,24)*

Wordt **hervormd door de **vernieuwing** van uw denken, opdat gij moogt onderkennen wat de wil van God is, het goede, welgevallige en volkomene (Rom.12:2)*

En wij allen, die met een aangezicht waarop geen bedekking meer is, de heerlijkheid des Heren weerspiegelen, **veranderen naar hetzelfde beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid, immers door de Here die Geest is (2 Kor. 3:18)*

Daarom verliezen wij de moed niet, maar al vervalt ook onze uiterlijke mens, nochtans wordt de innerlijke van dag tot dag **vernieuwd (2 Kor.4:16)*

Dat gij **verjongd wordt door de geest van uw denken, en de nieuwe mens aandoet, die naar de wil van God geschapen is in waarachtige gerechtigheid en heiligheid (Ef.4:23,24)*

De nieuwe mens wordt **vernieuwd tot volle kennis naar het beeld van zijn Schepper (Kol.3:10).*

De woorden: vernieuwen, hervormen, veranderen en verjongen beogen hetzelfde. Ze gelden voor alle disci-

---

Van binnen naar buiten

pelen van het Koninkrijk der hemelen die afkomstig zijn uit drie groepen van mensen. Allereerst uit de heidenen, de ongelovigen. Vervolgens uit de joden. En ten derde uit de christenen. Zij dienen allen het oude, het vroegere, het andere dat buiten de Christus is, en dat hun leefwereld en wijze van doen bepaalde, los te laten. Zij zullen zichzelf het nieuwe, het hemelse, het geestelijke leven dat van boven is, moeten aanleren. Een algemene ommekeer. Een '*gij geheel anders*', want zij hebben ervoor gekozen om Christus te leren kennen (Ef.4:20).

Vernieuwing begint vanuit verandering van denken. De gelovige zal zijn denken moeten laten bepalen door de kennis van het evangelie. Hij moet het woord van God aanvaarden als de enige waarheid voor zijn leven. Alleen dáárdoor zal hij zich bewust moeten laten vormen en leiden. Het is de lamp voor zijn voet en het enige licht op zijn levenspad. Door dat woord van Christus zal hij vanuit een algehele bereidwilligheid en ontvankelijkheid de geest van zijn denken laten beïnvloeden (Ef.4:23). Zodoende wordt hij in een innerlijke konditie gebracht die in overeenstemming is met de geest van het evangelie, dus met de gezindheid van de Geest die van de Vader en de Zoon uitgaat. Deze is leven en vrede (Rom.8:6b).

Die verandering dient totaal te zijn. Ons levensfundament moet zich wijzigen: voortaan tegen het (geloofs)-leven aankijken zoals God zèlf dat ziet. We behoren ons dagelijks bestaan te benaderen vanuit de visie van God die ons door Jezus verlicht (2 Kor.4:6). Pas wanneer wij diep in ons hart doordrongen en overtuigd zijn, geloofd en aanvaard hebben wat Hij over leven en over mens-zijn ons aanreikt, zullen we ook naar buiten toe kunnen veranderen naar zijn beeld. Onze leefwijze stemt dan gaandeweg overeen met die van de Heer. Onze wandel en werken worden meer en meer gelijkvormig aan de zijne. De Meester en zijn leerlingen worden hierdoor tot één.

De smalle weg

Er is weinig voor nodig om een mens te worden in de gestalte Gods. Met twee beeldspraken geeft Jezus dat

zelf aan: *Eng is de poort en smal de weg die ten leven leidt* (Mat.7:14a) en: *Mijn juk is zacht en mijn last is licht* (Mat.11:30). De enge poort en de smalle weg geven aan dat er geen enkele ballast meegenomen kan worden op de weg naar het einddoel des geloofs: het volwassen zoonschap. Ja, dat dit zelfs helemaal niet nodig is. Uiteraard geen enkele zonde, geen wereldgelijkvormigheid, geen wijsheid en middelen van deze wereld, geen vleeselijke gezindheid. Maar ook geen godsdienstige franje, opsmuk, niets van het verleden, het verouderde, het afgedane, geen uiterlijkheden, geen door de religieuze mens georganiseerde en verfraaiende stijl. Door slechts te wandelen in geest en in waarheid behagen wij de Vader en volgen wij op de juiste wijze de Christus na. De smalle weg leert ons de eenvoud, de ongeunsteldheid van de nieuwe schepping. De smalle weg zegt dat slechts **zijn goddelijke kracht ons door de kennis van Hem deel laat hebben aan de goddelijke natuur** (2 Petr.1:3,4). Deze twee elementen zijn voldoende voor de geestelijke mens. Meer heeft hij er niet bij nodig (Fil.3:8).

Hoe hard is daarentegen het juk van het jodendom, hoe breed de poort en de weg van het heidendom, en hoe zwaar de last van het historisch christendom. Bepakt en bezakt met vele tradities, gewoonten, plichten, gebruiken, overleveringen, vormen en riten. De ware geestelijke mens echter die tot een priester Gods wil uitgroeien, zal dat niet worden door het naleven van wetten met voorschriften en vleeselijke bepalingen, maar krachtens een onvernietigbaar goddelijk leven in hem (naar Hebr.7:16)!

En wij?

Het trieste van dit alles is dat het een en ander ook een plaatsje binnen onze volle evangeliebeweging heeft gekregen. In plaats van een toename van leven en heerlijkheid, zijn we ongemerkt aan het verkerkelijken. De sleur komt erin, de vormen en handelingen krijgen hun vaste plaats in ruil voor beweging van de Geest. Dogma's dreigen aan de macht te komen in plaats van de liefde. Een starre gemeentelijke organisatie gaat de ontwikkeling van gaven en bekwaamheden in de weg

---

staan. De overbekende stijlvolle liturgie beknot de vrijheid en de creativiteit van de enkeling. Zo verwordt onze eigen opgebouwde en dierbare plaatselijke gemeente door middel van dergelijke heilige huisjes tot een kooi waarin spontaniteit te weinig kans krijgt. Het gemeente-zijn wordt dan ongezonder en slaat door. Routine werkt de macht van de gewoonte in de hand. Overtrokken hulpverlening en pastoraat scheppen passieve gelovigen. Eigenlijk zouden **alle** leden 'priesters des Heren' dienen te zijn. Maar het blijkt dat er binnen het volk van God weer een aparte klasse van (bevoegde) priesters is ontstaan om de schare te leiden. Weer anderen gebruiken hun plaats in het gemeentewerk als een demonstratiemogelijkheid ter eigen glorie. De gemeente kan ook tot een knusse gezelligheidsvereniging verlaagd worden. Een te veel naar binnen gekeerd zijn en alleen op zichzelf betrokken blijven, leidt tot een zelfgenoegzame aaneenklitting van mensen, in het kwaadste geval zelfs tot sekte. Bevoogding over het gehele leven van de leden is het gevolg. Elk lid moet precies hetzelfde zijn en doen, in alles. Valt men wat uit de toon dan staat men er automatisch buiten. Men beroept zich daarbij op een uitleg van Johannes 10:1 als zou met de 'schaapskooi' de plaatselijke gemeente bedoeld zijn. Maar die visie is onjuist. De gemeente wordt verbeeld in de 'kudde'. Die wordt door de goede Herder naar buiten geleid; de vrijheid en ruimte in van het leven in geest en in waarheid.

Onthechten

Vernieuwing beoogt nu datgene weg te doen wat niet werkelijk van belang is voor het functioneren van geestelijke mensen, opdat zij puur en echt worden, om in geest en in waarheid te wandelen. Daarvoor is een persoonlijke onthechting nodig van het tijdelijke en plaatselijke, het kultuurgebondene, het traditionele en vastgeroeste, het vleselijk-religieuze en uiterlijke. Niets mag de doorbraak en de manifestatie van de zonen Gods in de weg staan of vertragen. En dat in een geheel eigen identiteit en wijze van doen, die bij elke gelegenheid door de Géést tot stand komt. Steeds weer opnieuw en steeds weer anders. Fris, levendig, onvoorspelbaar, door de heilige Geest geïnspireerd, verras-

---

Strijd om in te gaan

send, uniek zoals bij Jezus. Een onthechting van de vrome, uiterlijke, religieuze aarde gaat daaraan vooraf. De ware christen is in alles een losgekochte der aarde. Lezer, trek dus uit de wereld en uit Babel weg, en verontreinig u er niet langer mee. De mens Gods behoort noch een vertegenwoordiger te zijn van het model van zijn plaatselijke kerk, gemeente of partij noch een traditioneel-christelijke verschijningsvorm te hebben, waarin immers geen geest en leven is.

Om puur en enkelvoudig geestelijk te worden, is strijd nodig. De stelsels van de machten der duisternis moeten worden opgeruimd en hun barrières doorbroken worden. Daarbij kom je wel oog in oog te staan met de demonen die ze bouwden. Vroom-weerspannige geesten zullen zich tot het uiterste verzetten. Hoogmoedige geesten voelen zich bedreigd en verweren zich met een beroep op plaats en positie in de gemeente. Overwinnen over dat boosaardig geslacht engelen kan alleen door onze volledige eigen wil en keuze om in 't geloof hun werken, bouwsels, sfeer en manieren in eigen leven af te leggen, en zo de gemeente ervan te zuiveren.

Hierin kan men gechanteerd worden door vrees voor het nieuwe en onbekende. Of door vrome gevoelens ervan teruggehouden worden om flink aan te pakken. Of daarin belemmerd worden door een hang naar het behoudende en het bekende. Elk gewas dat op de akker van het vrome, emotionele en sentimentele vlees is opgekomen, dient echter te worden uitgeroeid. Het brengt immers slechts verderf voort (naar Gal.6:8).

De akker van de geest

Op advies van de apostel Paulus zullen wij op de akker van onze geest zaaien. Dan zal er een oogst van eeuwig leven binnengehaald kunnen gaan worden. Het zaaisel is het evangelie van het Koninkrijk der hemelen. Dat spreekt over de dingen die 'boven' zijn, waar Christus is (Kol.3:1). Die boodschap reikt alles aan om onze inwendige mens in te richten en aan te kleden. Een ontwikkeling van goddelijke liefde en barmhartigheid. Een vol worden van genade en goedheid. Ongrijpbaar worden voor alles wat religie op aarde, in het zienlijke, wil bouwen. Vrijheid om geheel door de Geest van Christus geleid te kunnen worden. Om daardoor in

Toewijding

iedere nieuwe situatie een eigen houding, gedrag en optreden te kunnen ontwikkelen. Origineel, spiritueel, krachtig, warm en 'gezouten' (Kol.4:6; Marc.9:50).

Zaaien op de akker van onze geest is een denkwereld opbouwen met alleen datgene wat de Geest uit Jezus heeft genomen en ons openbaart (Joh.16:14,15). Zaaien op de akker van onze geest is de gezindheid van Christus, die in de Geest is, overnemen en er één mee worden. Het is de leefwijze van Jezus ons eigen maken. Zijn moraal tot de onze laten worden. Dit niet door Hem na te apen; dat werkt niet. Maar door totale overgave en volgzzaamheid in ons hart aan **zijn** leven en **zijn** werken door heilige Geest in onze harten (Fil.2:13). De enige opdracht die de Heer ons geeft is het dagelijks zoeken van het Koninkrijk Gods en diens gerechtigheid.

In de brieven van Paulus komt dit begrip drie maal voor: *de onverdeelde toewijding* (1 Kor.7:35b), *in volkomen toewijding* (2 Kor.8:7b), *de eenvoudige en loutere toewijding* (2 Kor.11:3b). Deze houding is het enige juiste antwoord op de vraag van de profeet Maleachi: *Mag een mens God beroven?* (Mal.3:8a). Hem mogen wij niets onthouden. Ons hele leven, met al ons hebben en houden, is van Hem:

*Wat onder de ganse hemel is, dat behoort Mij toe (Job.41:2b)

*Mij behoort de wereld en haar volheid (Ps.50:12b)

*God heeft ons gemaakt en wij behoren Hem toe (Ps.100:3)

*Zie, alle zielen zijn van Mij (Ez.18:4a)

*En wat hebt gij dat gij niet ontvangen hebt? (1 Kor. 4:7).

*Wij zijn niet meer van onszelf maar van Hem (1 Kor. 6:19)

*Wij zijn gekocht en betaald (1 Kor.6:20)

Ons gehele menszijn is van Hem. Alle geestelijke en stoffelijke bezittingen, niets uitgezonderd: onze talenten, vermogens, verstand, ontwikkeling, positie, energie, tijd, geld, bezit, lichaam, ...ALLES!

Toch zal God het niet zo maar van ons vragen of

Leven voor Hem

nemen. Hij wacht totdat wij vanuit liefde, ongedwongen en vrijwillig, onszelf aan Hem en zijn Christus overgeven. *Een ieder die zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; maar ieder, die zijn leven verliezen zal om Mijntwil en om des evangelies wil, die zal het behouden* (Marc.8:35). Deze toewijding aan Jezus is tevens overgave aan God: *Wie Mij ontvangt, ontvangt Hem die Mij gezonden heeft* (Joh.13:20b). Wie de Zoon eert, eert immers de Vader (Joh.5:23b). Elk mens dient zich te onderwerpen aan de levende God en Schepper. Dit is normaal. Wie daarop ingaat, zal eeuwig leven (1 Joh.5:12a).

Wat is zo'n leven geheel anders dan het meedoen aan een religieus stelsel, aan lidmaatschap, aan een vormenpatroon, aan vanzelfsprekendheden, aan christelijke tradities, aan het tot *allemaal-dezelfde-poppetjes* maken van christenen. Voor zover men op aarde bepaalde handelingen en vormen van het christelijke leven en gemeente-zijn nodig acht, moet het gebruik daarvan tot het uiterste beperkt blijven, vereenvoudigd en versoberd worden. Indien dat niet scherp gezien wordt, raakt men onbewust afhankelijk van al het uiterlijke en organisatorische, van stijl en konventies. Maar dat kan de mens niet redden, laat staan vormen tot zoon Gods. Het is afleiding en misleiding van de boze. Miljoenen aanhangers van allerlei godsdiensten denken zo hun god te kunnen behagen en een veilig plaatsje te verdienen in de eeuwigheid. Niets daarvan zal ons echter aankleven. Wij geheel anders. Wij willen alleen leven voor Hem die de eerste en grootste geestelijke mens aller tijden is en blijft. Niet leven voor godsdienstigheid (Kol.2:20-23). Alleen leven door en voor goddelijk leven, voor liefde en waarheid, voor heiligheid en gerechtigheid (Jac.1:25-27).

Liefde

Het evangelie van het Koninkrijk der hemelen beoogt de gezindheid van God bij haar volgelingen op te wekken en op te bouwen. Het woord tracht de geest van ons denken te beïnvloeden, zodat wij werkelijk kunnen veranderen naar het beeld van de Zoon. Onze geest van denken zal geheel vervuld moeten worden van liefde. Daartoe zond God dit evangelie en daartoe dient het

onderricht in de gemeente (1 Petr.1:22,23). Elke prediking, elke leerstelling, iedere gemeenteactiviteit die daar niet in slaagt, heeft gefaald. God is liefde, en wij zullen als zijn kinderen eveneens zó dienen te zijn (1 Joh.4:7,16b). Enkel positief en enkel goed. Vol barmhartigheid en zachtmoedigheid. Vol geduld en genade. Door een aan Jezus overgegeven leven, door een bereidwillige ontvankelijkheid voor wat Hij door zijn Geest in ons wil werken en neigen, zal dat mogelijk worden. Waar de Heer zo zijn kansen krijgt in zijn volgelingen, zal die vrucht groeien en openbaar worden. Dat betekent een einde aan onterechte verdeeldheid, aan zondige scheuringen, aan onjuiste kritiek op anderen, aan hardheid en koudheid, aan egoïsme en hoogmoed, aan eigendunk en zelfverheffing. Eindelijk zal dan de tijd aanbreken dat de hartewens van Jezus die in verschillende bijbelplaatsen is verwoord, verwelkomt wordt:

*Dit is mijn gebod dat gij elkander liefhebt, gelijk Ik u heb liefgehad (Joh.15:12)

*Geliefden, laten wij elkander liefhebben, want de liefde is uit God (1 Joh.4:7a)

*Wie God liefheeft, moet ook zijn broeder liefhebben (1 Joh.4:21).

Vrijheid

Om deze gesteldheid te kunnen ontwikkelen en eruit te kunnen leven, zal er onbepaalde vrijheid dienen te zijn. Innerlijke en uiterlijke vrijheid. Vrij van bindingen aan en van invloeden van de boze geesten, vrij van de zonde, vrij van de wereld, vrij van de godsdienstigheid, vrij van de door mensen ingevoerde overleveringen en religieuze verplichtingen. Ook wij. De boodschap van vernieuwing tracht dit over te brengen.

Vrijheid houdt evenwel een risico in. Zonder regelgeving ontstaat toch wildgroei? Dan gaat ieder toch maar doen wat hij in eigen ogen goed acht? Ja, dat kan gebeuren. Maar wel alleen bij diegenen die geen juist zicht op het evangelie hebben. Die ongehoorzaam blijven aan de Heer. Die de vrucht der liefde niet zoeken. Indien dit bij sommigen onder ons gevonden wordt, dan helpen het opleggen van regels en de bevoogding niet om zo'n

---

verkeerde instelling te verbeteren. Het tot stand komen van het ware volk van God dat in geest en in waarheid wandelt, is eigenlijk het grote spel van de vrije krachten. Het is niet te ordenen, te voegen en te regelen in door ons uitgedachte en opgelegde patronen, stelsels en ceremoniën. Dit evangelie is geen godsdienst, maar een voor ieder persoonlijk door de Geest geleide, vrije levenswijze vanuit liefde, waardoor goddelijke gezindheid en goddelijke werken in deze wereld geopenbaard worden. Het is een leven als Jezus zèlf!